

NOWINY ZAMOJSKIE

PISMO TYGODNIOWE,

poświęcone zagadnieniom politycznym, sprawom społecznym literackim oraz życiu miejscowemu.

Nr 5 (12).

Zamość, d. 21 Marca 1918.

R. II.

U w a g a !!!

Dom Handlowy i Biuro Techniczne *w Zamościu w d. Centralnym*

poleca na składzie: kultywatory, młocarnie konne, część maszyn, żelazo, gwoździe różnych gatunków, drzewo opałowe i budowlane, nawozy sztuczne i towary kolonialne.

Przyjmuje obstalunki i reperacje narzędzi rolniczych.

Załatwia ekspedycje towarów.

Z poważaniem

Kurczyński, Jabłoński i S-ka

T R E Ś Ć:

Gd Redakcji — *Nie rzucim ziemi.* — *Ze stowarzyszeń.* — *3 ziemi Chełmskiej.* — *Kronika* — *Przegląd polityczny*

OD REDAKCJI.

Parotygodniowa przerwa w wydawnictwie „Nowin Zamojskich” spowodowana została z przyczyn od nas niezależnych, za co stałych naszych czytelników i odbiorców najuprzejmiej przepraszamy.

Stajemy dziś do pracy w poczuciu, że jest ona potrzebniejszą obecnie więcej niż kiedykolwiek, więc choć walczyć musimy z trudnościami na każdym kroku, ufamy, że znajdą się dłonie, które podtrzymają sztandar, jaki wywiesiliśmy, rozpoczynając nasze wydawnictwo: służenia sprawie ogólnej, i że praca nasza będzie jedną cegielką więcej dorzuconą

do budowy, a jak obecnie, i do obrony gmachu wspólnego.

REDAKCJA

Nowin Zamojskich.

Nie rzucim ziemi skąd nasz ród...

„Nie rzucim ziemi skąd nasz ród,
„Nie damy pogrześć mowy,
„Polski my naród, polski lud,
„Królewski szczep Piastowy.
„Nie damy, by nas zgnębił wróg,
„Tak nam dopomóż Bóg !

(R O T A.)

Z pieśnią do Was. Idziemy, bo coś mulsze sercu Polaka, jak słowa i melodia ukochanych pieśni narodowych ! W chwilach radości, czy smutku, korząc się w modłach przed Panem Zastępów, czy spiesząc w bój śmiertelny, w doli czy niedoli, pieśń na usta polskie wybiega.

W najcięższych chwilach narodu naszego powstały najwspanialsze hymny i chorały nasze: „Jeszcze nie zginęła. Z dymem pożarów.. Boże coś Polskę.. Nie rzucim ziemi“... i pieśni te krzepiały serca otuchą i nadzieją, jednoczą do wspólnej pracy i wysiłków. To nasza cecha narodowa i jakże piękna! Nie z przekleństwem czy wyciem moskiewskiem biegł legionista nasz do ataku, lecz z pieśnią i to go wyróżnia od wielu innych narodowości.

Więc z pieśnią do Was idziemy, choć tragiczne wypadki tygodni ostatnich grożą przejęły serca. Nie włożymy żałoby narodowej,

choć cios wy-

mierzono w serce naszej matki—ojczyzny! Pierśmiami swoimi zasłonimy ją, gdy będzie potrzeba, śpiewem zagłuszymy huk armat i broni szcęk! „Hej ramię do ramienia!“ niema różnic i stanów, precz z podżegaczami i klasowymi waśniami, na porachunki wzajemne nie pora

!—„Wici, wici“ śle dzisiaj ojczyzna—matka znieważona w swej godności, krwią oczekująca od ran jej zadawnych

a my czyż będziemy wywłoczyli teraz spory nasze i urazy? i przed czyż to sąd? bolszewickich chuliganów i hajdamackich rezunów, co zdeptali wszystkie swoje świętości i prawa, co w krwi własnych braci, w ofiarach tysięcy niewinnych ludzi, w mordach i pożogach, rabunkach i niszczeniu znajdują zaspokojenie swoich chuci zwierzęcych? — Nie! to ziarno na naszej polskiej glebie nie zakiełkuje! a gdyby nawet tu i owdzie wejść próbowało, to zdrowy rozum naszego ludu, może nie uczonego ale pocziwego, wyrwie go, jak złe zielsko posiane ręką szatona!

Z pieśnią do Was idziemy!

Lesiewski.

3 działalności polskiej Macierzy Szkolnej

W POWIECIE ZAMOJSKIM.

Oświata w powiecie Zamojskim posuwa się stale naprzód, ogarniając szerokie masy ludu. W ruchu tym przoduje Polska Macierz Szkolna, mająca na ce-

lu szerzenie i popieranie oświaty w duchu narodowym i chrześcijańskim, zataczając coraz szersze kręgi. Dotąd powstało w powiecie 19 Kół P. M. S. z tych 8 kół już w roku bież.

Dnia 21 lut. zawiązało się koło P. M. S. we wsi ROZŁOPACH. W skład zarządu weszli p.p.: Zygmunt Skrzetuski (przew.) Jan Pawęzkowski (wiceprz.), Józef Godzisz (skarb.), Józef Wnuk (sekr.), Aleksander Mościbrodzki i Wojciech Pańczyk.

Koło w WIELĄCZY powstało 27 st. W skład zarządu weszli p.p.: Ks. proboszcz Palaszkiewicz (przew.) Jan Hoczulop (zast. przew.), Józef Zych (skarb.) i Jan Byk (sekr.).

Dnia 2 lut. zostało zorganizowane koło w PŁOSKIEM. Do zarządu weszli p.p.: Henryk Gołębiowski (przew.) Hipolit Wawryn (zast. przew.), Jan Żuczka (skarb.) i Wiktor Rzemieniuk (sekr.). Do Komisji rewizyjnej powołano p. Marię Gołębiowską i p. Piotra Wala.

Koło w STARYM ZAMOŚCIU zawiązało się 24 lut. Do zarządu poproszono p.p.: Ks. Władysława Golińskiego (przew.) Apolinarego Lewanowicza (zast. przew.), Antoniego Gila (skarb.), Jana Maliszewskiego (sekr.), Ks. proboszcza Gozdalskiego i p. Reginę Paszkowską. Do komisji rewizyjnej weszli p.p.: Paszkowski, Wyrzykowski: Ant. Molas. Delegatem na zebranie okręgowe wybrano p. Adama Wróblewskiego.

Dnia następnego (25-II) powstało koło w PODSTARYM ZAMOŚCIU. W skład zarządu weszli p.p.: Jan Tymicki Stefan i Jan Wołos Feliks Molas Jan Machań, Kazimierz Peykart i Andrzej Mazurek. Do komisji rewizyjnej powołano p.p.: Jana Kożuszkę, Jana Abraszka i Tomasza Żabasza, na delegata p. Jana Machania

Dnia 26 lut. zawiązało się koło w WISŁOWCU. Do zarządu poproszono p.p.: Anielę Lechowską (przew.) Andrzeja Kostrobale (wiceprz.) Franciszka Świśta [skarb.], Józefa Królikowskiego [sekr.] i Józefę Kostrobalewnę. Komisję rewizyjną stanowią p.p.: Jan Budziński, Jan Sobon i Ant. Biskupski; delegatem wybrano p. Jana Sobonia.

Dnia 3 marca zorganizowało się koło w SZOPINKU. Do zarządu weszli p.p.: Michał Charczuk [przew.], Zofia Nowakówna [wiceprz.], Józef Nowak [skarb.], Elżbieta Szozdówna [sekr.] Michał Pilał. Do kom. rew. należą p.p.: Kazimierz Grzeliński, Antoni Rycyki: Michał Adamczuk; delegatem wybrano p. Tr. Adamczuka.

Dnia 4 marca zawiązało się koło w STABROWIE. W skład zarządu weszli p.p.: Józef Zys [przew.] Anna

Bundyra [wiceprz.], Stan. Lichota [skarb.], Izabela Senkowska [sekr.], Paweł Bondyra i Pelagja Sołoducha. Do kom. rew. wybrano p.p.: Pawła Maksymowicza, Piotra Lichotę; na delegata p. Józefa Łysia.

Każde z nowopowstałych Kół P. M. S. wytknęło sobie najbliższy cel, do którego zmierza. Na pierwszym planie są biblioteki i czytelnice, dalej odczyty i pogadanki, kursy wieczorne i domy ludowe

Wszystkie powyższe koła przystąpiły lub przystępują do pracy oświatowej, w której im „Szczęście Boże“.

Julian Sabat.

KRONIKA

— Redaktor „Nowin Zamojskich“ p. Józef Lesiewski powrócił po parotygodniowej nieobecności i podjął swoje czynności.

— C. i k. Jener. gubern. w Lublinie rozporządzeniem z dnia 14 Marca 1917 r. za Nr 2826/16 rozwiązało zarówno główne stowarzyszenie „Piechur“ w Lublinie, jak i wszystkie bez wyjątku filje tego stowarzyszenia.

W związku z tem odbył się tak w Zamościu, jak i w powiecie, cały szereg rewizji u osób prywatnych i w instytucjach.

— C. i k. Komenda powiatowa w Zamościu reskryptem z dnia 9 b. m. za Nr 1862 zawiadomiła prezydium Rady Narodowej (powiatowej) że do czasu zatwierdzenia statutu przez Gen. Gubern. zebranie Rady Narod. odbyć się nie może.

— W tych dniach Zamość dostąpił zaszczytu odwiedzin krajowego Inspektora szkół z Warszawy ks. Jana Gralewskiego

Dostojny gość uproszony przez Oddział Zamojskiego Stow. Naucz. Pol. wygłosił d. 14 Marca w sali Domu Ludowego odczyt p. t. „Organizacja szkolnictwa w niepodległej Polsce.“

Dnia 15 Marca ks. Gralewski udał się w dalszą inspekcyjną podróż do Klemensowa, Biłgoraja i t. d.

— Rozpoczęła się II Serja powszechnych wykładów Uniwersyt. Lwowskich w Zamościu.

W dniu 12 Marca wygłosił prof. politech. Lwowskiej Ignacy Drexler odczyt „O regulacji miast“ uzupełniony dobrowolnymi świetlnymi obrazami.

Dnia 26 Marca Dr. Godlewski wygłosił odczyt „Radium i inne ciała promieniotwórcze“.

Wreszcie dnia 9 Kwietnia Dr. Weinfeld zapozna

sluchaczy „Z gospodarstwem społecznym po wojnie.“

— W czwartek, 14 Marca, odbyło się na dochód Zamojsk. koła Macierzy Szkolnej amatorskie przedstawienie „Jarmark małżeński“, odegrany przez dobrowolny zespół miejscowych amatorów.

Jak słyszeliśmy kółko to z reżyserem swoim p. Niewieskim na czele zamierza w krótkim czasie wystawić jedną z pereł literatury naszej scenicznej.

— Ogólne zebranie Straży Ogniowej odbędzie się dnia 24 Marca w „Domu Ludowym“ o godz. 2 p.p. Na porządku obrad ułożenie budżetu na 1918 r. i wybór zarządu.

— Stow. Udział. Spożywcze zapewne niedługo zaprosi na doroczne zebranie. Jest kilka ważnych spraw domagających się rozważenia, jak np. uposażenie personelu, utyskiwania na ceny i t. p.

— Jak donosi Biuro prasowe Jener. Gub. Lubelski J. E. Antoni Lipoścak przyjmować będzie interesantów cywilnych w czwartki; w wypadkach niecierpiących zwłoki codziennie.

— Rozporządzeniem z d. 23 Lutego Nr 6450 wysokość rubla ustanowiło Jen. Guber. na 2 K 15 h

WIADOMOŚCI POLITYCZNE.

Komunikat C. i k. Biura Prasowego donosi:

W pismach wiedeńskich pojawiła się wiadomość podana przez „Diło“ a powtórzona przez prasę polską, że w Chełmie rozpoczęto już przygotowania, mające na celu oddanie zarządu ziemi chełmskiej, w myśl układu pokojowego w Brześciu litewskim, w ręce ukraińskiej Rady Centralnej i że do Chełma ma przybyć niebawem zamianowany przez ukraińską Radę, komisarz Łoski.

Wiadomość powyższa nie jest zgodną z prawdą i nie wiadomo o przybyciu do Chełma mianowanego rzekomo przez Radę ukraińską komisarza Łoskiego.

Jak to już kilkakrotnie podnoszono, należy uważać sprawę chełmską za otwartą, a ziemię chełmską będzie się w dalszym ciągu traktować jako przynależną do Polski. Wskutek tego nie ma teraz mowy o jakichkolwiek zmianach w dotychczasowym Zarządzie zajętej przez C. i k. Armję Ziemi Chełmskiej.

Amnestja obejmie ostatnie zajęcia w Legionach.

„Głos Narodu“ zamieszcza następujący telegram z Wiednia: Jak się dowiaduję, amnestja cesarza ma objąć między innymi w swym zakresie ostatnie zajęcia w Legionach.

— **Sprawa wojska polskiego.** Z Warszawy donoszą: Pomimo faktów, jakie zdarzyły się w Galicji sprawa wojska polskiego odgrywa znowu poważną rolę. Komenda armii niemieckiej zgodziła się na stworzenie 2-ch nowych brygad, czy nawet dwóch dywizji. Wobec tego należałoby powołać przynajmniej częściowo jeden rocznik. Władze wojskowe polskie zaproponowały rocznik 1897. Rada Regencyjna nie chce jednak podobno bez uchwały Rady stanu przeprowadzać nawet częściowej rekrutacji.

— **Nowy korpus polski w Rosji.** Z Wiednia donoszą: Wedle wiadomości z obok kurpusu armii polskiej, dowodzonego przez gen. Michelisa, został na południu frontu rumuńskiego zorganizowany jeszcze jeden korpus polski, który pozostaje pod wodzą gen. Cichowicza. Korpus ten został utworzony z oddziałów olskich, wydzielonych z armii gen. Szczerbaczewa.

— O sile liczebnej wojska stojącego pod dowództwem gener. Dowbor-Muśnickiego „Przegląd poranny“ pisze:

— Terenem działalności gen. Dowbora-Muśnickiego są Okręgi Bobrujska, Rohaczewa i Słucka.

— Czy jest prawdą, że gen. Dowbor-Muśnicki rozporządza 60-tysięczną armją?

— Nie, liczba ta jest przesadzona. Pod bezpośrednim dowództwem Dowbora-Muśnickiego znajduje się 15 tysięcy wojska polskiego, wydzielonego z formacji rosyjskich. Żołnierz to wyborowy, zahartowany w walkach, nieznający niesubordynacji. Posiada wszystkie gatunki broni, wśród nich dwa pułki jazdy. Jednak zapominać nie należy, że na Ukrainie znajdują się wyodrębnione jednostki bojowe polskie...

— Nowa Reforma donosi: zwinięte zostały w Krakowie stacja zborna i komenda placu Legionów polskich, w koszarach przy ulicy Rajskiej.

Legioniści, przebywający w stacji zbornej, zostali przeniesieni do baraków w Witkowicach pod Krakowem,

ODPOWIEDZI OD REDAKCJI.

— p. J. Musialik w Węchadłowie p. Pińczów Numer wysyłamy. W sprawie WPana interesującej radzimy zwrócić się do „Związku Ziemian“ w Lublinie.

— Wszystkich naszych odbiorców pozamiejscowych, oraz księgarnie prosimy o regulowanie należności

— p.p. Z. Pomarańskiemu i S. Roszko (Księgarnia Polska w Zamościu) Propozycja Panów, aby prenumeratorów „Nowin Zamojskich“ odstąpić dla zakładanego przez Panów nowego pisma w Zamościu p. t. „Kronika Powiatu Zamojskiego“ jest rozbrajająca w założeniu. My czytelników „Nowin“ nie uważamy dotychczas za obiekt, który może być komuś przekazany. Sam zaś fakt zakładania drugiego pisma w niewielkim Zamościu uważać możemy tylko wprost: za chęć zniszczenia pierwszego. Życzymy Im powodzenia i na tej drodze, ale prosimy wyłączyć nas ze swoich kombinacji.

O g ł o s z e n i e

Kupię lub wynajmę pianino w dobrym stanie. Głogowska, Zamość, Lubelska, dom Gersona.

Prenumerata „Nowin Zamojskich“ wynosi 18 kor. rocznie, 9 kor. półrocznie, 4.50 kwartalnie, pojedynczy egzemplarz, 40 h. Z przesyłką pocztową 20 k. rocznie, 10 k. półrocznie, 5 k. kwart.

Adres redakcji i administracji: Zamość, Rynek 18.

Redaktor: Józef Lesiewski.

Wydawnictwo Zamojskiej Spółki Wydawniczej.